

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Sa/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1023200375
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1023200375.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v konaní pred sudkyňou JUDr. Valériou Žiliakovou, v právnej veci žalobcu: E. G., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Marocké kráľovstvo, bez cestovného dokladu, t.č. Útvár policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, 930 07 Medveďov, Slovenská republika, zastúpený: Centrum právnej pomoci, kancelária Bratislava, so sídlom Račianska 1523/71, 810 05 Bratislava, IČO: 30 798 841, proti žalovanému: Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky, so sídlom Bitúnkova 8, 940 01 Nové Zámky, o správnej žalobe žalobcu, vo veci predĺženia zaistenia, podanej proti rozhodnutiu žalovaného Č.p.: PPZ-HCP-BA12-71-024/2023-AV zo dňa 16.02.2023, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozhodnutie žalovaného PPZ-HCP-BA12-71-024/2023-AV zo dňa 16.02.2023, ktorým bolo žalobcovi E. G., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Marocké kráľovstvo, bez cestovného dokladu, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, predĺžené zaistenie do dňa 17.04.2023, z r u š u j e.

II. Krajský súd v Bratislave n a r i a d u j e žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

III. Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

I. Administratívne konanie a rozhodnutie správneho orgánu

1. Mobilná jednotka Policajného zboru Šahy zadržala žalobcu dňa 17.12.2022 v čase o 13:50 hod v meste Šahy, pričom žalobca nevedel ani po poskytnutí súčinnosti hodnoverným spôsobom preukázať svoju totožnosť. Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky (ďalej aj „žalovaný“) podľa ust. § 82 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o pobyte cudzincov“ alebo „zákon č. 404/2011 Z. z.“) rozhodnutím Č.p.: PPZ-HCP-BA12-1801-010/2022-AV zo dňa 17.12.2022 administratívne vyhostilo žalobcu z územia Slovenskej republiky, nakoľko sa zdržiaval na území Slovenskej republiky, resp. schengenského priestoru bez oprávnenia, a podľa § 82 ods. 3 písm. b) zákona o pobyte cudzincov mu uložil zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu 3 rokov. Podľa § 83 ods. 2 písm. b) zákona o pobyte cudzincov neurčil žalobcovi lehotu na vycestovanie z dôvodu, že žalobcu možno zaistiť. Podľa § 55 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „správny poriadok“) vylúčil odkladný účinok odvolania proti tomuto rozhodnutiu.

2. Dňa 17.12.2022 bola so žalobcom spísaná zápisnica o podaní vyjadrenia podľa ust. § 22 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „správny poriadok“), v ktorej sa

vyjadril k jeho príchodu na územie Slovenskej republiky a uviedol aj cieľovú krajinu - Taliansko. Žalobca nie je držiteľom platného cestovného dokladu a časť cesty prechádzal hranice mimo miesta určeného k legálnemu prechodu hraníc. Na územie Slovenskej republiky vstúpil nelegálne. Na území Slovenskej republiky nemá žiadnych príbuzných, známych a nedisponuje finančnými prostriedkami. Žalobcovi bola daná v predmetnej zápisnici možnosť podľa § 120 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov pred vydaním rozhodnutia o administratívnom vyhostení, aby sa vyjadril k jeho podkladom, k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhol doplnenie, pričom sa k predloženým podkladom nechcel vyjadriť.

3. Žalovaný podľa ust. § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA12-1801-015/2022-AV zo dňa 17.12.2022 zaistil žalobcu a podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do dňa 17.02.2023. Uviedol, že počas uvedenej doby sa bude zabezpečovať technicko-personálne zabezpečenie návratu, a to overenie totožnosti žalobcu, žiadosť o vystavenie náhradného cestovného dokladu zastupiteľskému úradu krajiny, z ktorej pochádza žalobca, vybavovanie leteniek, test na COVID-19, materiálne ako aj personálne zabezpečenie prepravy žalobcu. Doba zaistenia je podľa žalovaného priamo úmerná dobe potrebnej k vybaveniu všetkých potrebných náležitostí k reálnemu vyhosteniu žalobcu z územia Slovenskej republiky. Z vyjadrení žalobcu mal žalovaný za nepochybné, že nemohol konať v zmysle § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov. Dôkladne sa zaoberal ustanovením § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov a dospel k záveru, že žalobcovi nemôže uložiť povinnosť v zmysle cit. ustanovenia, nakoľko tento by svoju povinnosť uloženú žalovaným nevedel reálne splniť, resp. vykonať. Žalobca nevie a nechce preukázať zabezpečené ubytovanie a taktiež nespĺňa podmienku finančného zabezpečenia ďalšieho pobytu na území Slovenskej republiky. Po preskúmaní všetkých skutočností a dôkazov žalovaný konštatoval, že vzhľadom k prebiehajúcej konaniu o vyhostení, ktoré stále trvá, je zaistenie žalobcu v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“). Zaistenie žalobcu pre účely administratívneho vyhostenia je zákonným pozbavením slobody osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostení z územia Slovenskej republiky. Samotný základ pre začiatok konania o reálnom vyhostení z územia Slovenskej republiky v zmysle článku 5 ods. 1 písm. f) predmetného Dohovoru je nevyhnutná existencia rozhodnutia o administratívnom vyhostení z územia Slovenskej republiky. Žalovaný považuje túto podmienku za splnenú, čoho dôkazom je nespochybniteľná existencia vykonateľného rozhodnutia o administratívnom vyhostení, v ktorom bol žalobcovi určený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu 3 roky. K výkonu administratívneho vyhostenia priamo slúži inštitút zaistenie cudzinca. Počas konania o zaistení sa žalovaný zaoberal aj otázkou rešpektovania súkromného a rodinného života v zmysle v článku 8 ods. 1 Dohovoru, pričom práva žalobcovi vyplývajúce z čl. 8 ods. 1 Dohovoru neupiera a plne ich rešpektuje.

4. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov adresovalo žalovanému dňa 13.02.2023 žiadosť o predĺženie zaistenia, nakoľko do zákonom stanovenej lehoty zaistenia žalobcu nebude možné realizovať výkon jeho vyhostenia z územia Slovenskej republiky.

5. Dňa 16.02.2023 bola so žalobcom spísaná zápisnica o podaní vyjadrenia podľa ust. § 22 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „správny poriadok“), v ktorej sa nechcel vyjadriť k pokračovaniu vo veci zaistenia v zmysle § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov na účel výkonu administratívneho vyhostenia, pričom zápisnicu bezdôvodne odmietol prijať.

6. Žalovaný rozhodnutím Č.p.: PPZ-HCP-BA12-71-024/2023-AV zo dňa 16.02.2023 (ďalej aj napadnuté rozhodnutie) rozhodol o predĺžení zaistenia žalobcu na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 17.04.2023. V odôvodnení uviedol, že dňa 13.02.2023 mu bola doručená žiadosť z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov o predĺženie zaistenia žalobcu, kde aj napriek vykonaným úkonom nebola potvrdená pravá totožnosť žalobcu a z tohto dôvodu nebol osloveným zastupiteľským úradom vystavený náhradný cestovný doklad. Ďalej je v žiadosti uvedené, že pracovníci Útvaru policajného zaistenia cudzincov disponujú informáciou, že zastupiteľský úrad Marockého kráľovstva začal vystavovať pre stotožnené zaistené osoby náhradné cestovné doklady. Žalovaný uviedol, že skúmal aj možnosť uloženia alternatívneho spôsobu zaistenia a konštatoval, že účastník konania nespĺňa podmienky, za ktorých mu mohla byť uložená povinnosť podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov. Dĺžku doby zaistenia stanovil na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 17.04.2023. Počas tejto doby vykoná všetky úkony potrebné na výkon administratívneho vyhostenia. Uviedol, že presnú

dĺžku potrebnú k reálnemu výkonu vyhostenia žalobcu nie je možné presne určiť a je ju možné len odhadnúť z aplikačnej praxe.

II. Žaloba

7. Žalobca podanou žalobou zo dňa 01.03.2023, procesne podriadenou ust. § 226 ods. 1, 2 SSP, doručenou dňa 08.01.2023 Krajskému súdu v Bratislave, ako súdu vecne a miestne príslušnému na konanie, sa postupom podľa ust. § 221 ods. 2 zák. č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“), domáhal prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu.

8. Uviedol, že so zaistením nesúhlasí z dôvodu, zaistenie je za momentálneho skutkového stavu neúčelné. Žalovaný sa podľa neho nedostatočne vysporiadal so všetkými náležitosťami použiteľného zaisťovacieho inštitútu, a preto je aj samotné rozhodnutie o zaistení nepreskúmateľné. Má za to, že uvedené odôvodnenie dĺžky doby zaistenia nemožno považovať za náležité a postačujúce. Poukazuje na to, že žalovaný je povinný náležite odôvodniť, prečo stanovil dĺžku doby zaistenia žalobcu práve do 17.04.2023. Žalovaný zároveň nepoukázal na konkrétne administratívne úkony, ale zmieňuje iba dispozíciu informácie, že zastupiteľský úrad začal vystavovať náhradné cestovné doklady. Ďalej z rozhodnutia žalovaného nevyplýva, že by dal možnosť žalobcovi vyjadriť sa ku konaniu o predĺžení jeho zaistenia, a to formou spísania zápisnice a podaní vysvetlenia. Takéto nekonanie žalovaného má znaky vydania nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Sa/23/2019 zo dňa 17.04.2019).

9. Žalobca poukazuje aj na to, že žalovaný nepreukázal nemožnosť uloženia iných (miernejších) donucovacích opatrení, ktoré patria medzi obligatórne náležitosti rozhodnutia, pretože k zaisteniu možno prikročiť až vtedy, pokiaľ nemôžu byť v konkrétnom prípade uplatnené iné dostatočne účinné alebo miernejšie opatrenia.

10. Žalobca s napadnutým rozhodnutím v celom rozsahu nesúhlasí, žalovaný podľa neho nedostatočne zistil skutkový stav veci a rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, a preto je nepreskúmateľné.

III. Vyjadrenie žalovaného

11. Vo vyjadrení zo dňa 08.03.2023 žalovaný uviedol, že má za to, že napadnuté rozhodnutie je plne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Predĺženie zaistenia je podľa žalovaného nevyhnutné na zabezpečenie náhradného cestovného dokladu potrebného na realizáciu výkonu rozhodnutia o administratívnom vyhostení. Žalovaný zaistením cudzinca smeruje k naplneniu účelu zaistenia, ktorým je reálne vyhostenie žalobcu z územia Slovenskej republiky. Žiadal žalobu zamietnuť a rozhodnutie o predĺžení zaistenia potvrdiť.

IV. Relevantné právne predpisy

12. Podľa § 206 ods. 3, 4, 5, 6 SSP, správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi. Pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia. Správny súd môže zrušiť napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy aj vtedy, ak dospel k záveru, že od jeho vydania sa podstatne zmenili okolnosti veci. Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

13. Podľa § 221 ods. 1, 2 SSP, žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený. Žalobca sa môže správnu žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu.

14. Podľa § 229 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí, že správna žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

15. Podľa § 85 ods. 1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z., policajný útvar zabezpečí výkon rozhodnutia o vyhostení vydaného členským štátom (ďalej aj „vydávajúci štát“), ak štátny príslušník tretej krajiny porušil predpisy tohto štátu upravujúce vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretej krajiny.

16. Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z., policajť je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

17. Podľa § 88 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z. z., rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

18. Podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z., štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

19. Podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 404/2011 Z. z., policajný útvar, ktorý koná vo veci zaistenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť hlásenia pobytu alebo zložiť peňažnú záruku.

20. Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z., policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

21. Podľa § 90 ods. 2 písm. d) zákona č. 404/2011 Z. z., v zariadení je povinné skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

22. Podľa článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo dňa 16.12.2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, ak existuje riziko úteku alebo ak žiadosť o legálny pobyt bola zamietnutá ako zjavne neodôvodnená alebo podvodná, alebo ak dotknutá osoba predstavuje riziko pre verejný poriadok, verejnú alebo národnú bezpečnosť, členské štáty môžu upustiť od poskytnutia lehoty na dobrovoľný odchod alebo môžu poskytnúť lehotu kratšiu ako sedem dní.

23. Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru č. 209/1992 Zb. o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom,

b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom,

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní,

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán,

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov,

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

24. Podľa čl. 8 ods. 1, 2 Dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obdobia a korešpondencie. Dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti

v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

25. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb., správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

26. Podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb., rozhodnutie musí byť v súlade so zákonom a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

27. Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb., v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

28. Inštitút zaistenia cudzinca je zákonným titulom pre obmedzenie osobnej slobody jednotlivca, ktorá je ako základné ľudské právo zaručená (čl. 8 ods. 1, 2 Charty základných práv a slobôd).

V. Posúdenie veci správnym súdom

29. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „správny súd“) ako vecne a miestne príslušný (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) preskúmal vec postupom podľa druhého dielu štvrtej hlavy SSP, v rozsahu a medziach dôvodov podanej žaloby a riadiac sa znením prvej vety ust. § 228 SSP, do siedmich pracovných dní nariadil vo veci pojednávanie. Nakoľko po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného v rozsahu náležitostí a dôvodov podanej žaloby (ust. § 226 SSP) dospel k záveru, že správna žaloba, ktorú posudzoval neformálne a neviazane žalobnými bodmi (ust. § 206 ods. 3 SSP), je dôvodná.

30. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č. k. II. ÚS 264/09-81 zo dňa 19.10.2010 konštatuje, že „zákon umožňuje štátu, aby vo vhodných prípadoch mal vo fyzickej dispozícii osobu, u ktorej prebieha vyhostovacie konanie, aby mohlo byť vyhostenie realizované. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj nevyhnutnosť zaistenia. Administratívne zaistenie nemusí byť nevyhnuté tým spôsobom, ako je to pri väzbe v trestnom konaní, kde musia byť naplnené väzobné dôvody. Slovenská právna úprava požiadavku nevyhnutnosti neupravuje, preto tento prvok nie je potrebné skúmať. To však neznamená, že zaistenie môže byť svojvoľné. Jeho limitom je práve naplnenie účelu, a to reálnosť vyhostenia, vyhostiteľnosť cudzinca, pričom konanie musí byť vedené s riadnou starostlivosťou. Priamo Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd v texte článku 5 ods. 1 písm. f) uvádza, že pozbaviť osobnú slobodu možno u osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostení. Prebiehaním konania nemožno rozumieť len formálne začatie či priebeh takéhoto konania, ale aj reálnosť vyhostenia“. V náleze Ústavný súd Slovenskej republiky poukázal na prípady rozhodované Nejvyšším správnym súdom ČR, napr. na rozsudok č.k. 1As/12/2006-61 a rozsudok č.k. 2As/80/2009-66 a aj na viaceré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva napr. vo veci S. W. K.. S. W. W. K.. B., v ktorých sa venoval vzťahu medzi zaistením a jeho účelom.

31. Inštitút zaistenia cudzinca je v zmysle čl. 8 ods. 2 Charty základných práv a slobôd zákonným titulom pre obmedzenie osobnej slobody jednotlivca, ktorá je ako základné ľudské právo zaručená čl. 8 ods. 1 Charty, pričom jeho presnú dobu nie je možné predbežne presne určiť, nakoľko závisí od množstva podstatných faktorov, medzi ktoré okrem iného patrí zdravotný stav, jeho spolupráca, ako aj komunikácia medzi štátnymi orgánmi Slovenskej republiky a ostatnými štátmi, ktorých sa nútený návrat cudzinca týka, tiež vybavenie všetkých potrebných náležitostí nevyhnutných na riadne dodržanie postupu upraveného medzinárodnými dohodami, ktorými sú dotknuté krajiny signatármi.

32. Základnou zásadou správneho konania je zásada materiálnej pravdy, na základe ktorej rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Z obsahu predmetnej zásady vyplýva, že správny orgán (platí to aj pre odvolací orgán) je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti, dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania, čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia). Zásada tzv. materiálnej pravdy má

v konaní o zaistení svoje špecifiká, spočívajúce v pravidelnej nedostatočnosti dôkazov preukazujúcich dôveryhodnosť žiadateľových tvrdení. Je však na správnom orgáne, aby preukázal či vyvrátil pravdivosť žiadateľových tvrdení, a to buď úplne nevyvrátiteľne, zistením presných okolností viažucich sa na tvrdenia zaisteného alebo aspoň s takou mierou pravdepodobnosti, ktorá nevyvoláva zásadné pochybnosti o správnosti úsudku správneho orgánu.

33. Správny súd uvádza, že členské štáty musia pri posudzovaní existencie rizika úteku vychádzať z objektívnych kritérií stanovených vo vnútroštátnych predpisoch a jedným z nich je aj absencia dokladov a spolupráce pri určovaní totožnosti, predchádzajúce správanie, nedostatok finančných prostriedkov, nemožnosť zabezpečenia ubytovania a pod. (bod 1.6 odporúčania Komisie, ktorým sa ustanovuje spoločná „príručka o návrate ktorú majú používať príslušné orgány členských štátov pri vykonávaní úloh spojených s návratom - C(2017) 6505 final).

34. Na podstatu zaistenia žalobcu v preskúmvanej veci je potrebné pozerať z pohľadu primeranosti použitia tohto výnimočného prostriedku obmedzenia osobnej slobody. Zaistenie cudzinca predstavuje citeľný zásah do najvýznamnejších práv jednotlivca, a to do práva na slobodu pohybu a pobytu. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných najmä zákonom o pobyte cudzincov.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane poukázal na čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, ktorý má v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky prednosť pred jej zákonmi a podľa ktorého možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu stanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. Ak má byť pozbavenie osobnej slobody oprávnené, rozhodnutie musí byť vydané zákonom stanoveným postupom, musí byť efektívne a účelné, pričom všetky podmienky musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody jednotlivca.

36. Žalobcu žalovaný predložil zaistenie na účel výkonu administratívneho vyhostenia žalobcu podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov. V prípade žalobcu bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení z dôvodu podľa ustanovenia § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, nakoľko mal žalobca neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky.

37. Žalovaný uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že sa zaoberal aj možnosťou uloženia alternatív k zaisteniu podľa ust. § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov, avšak neodôvodnil, prečo v prípade žalobcu podmienky na uloženie miernejších opatrení nie sú splnené. Takéto odôvodnenie je podľa názoru správneho súdu nepreskúmateľné, nakoľko žalovaný neodôvodnil, prečo nestačilo uloženie menej závažného opatrenia v tak závažnom zásahu do osobnej slobody žalobcu.

38. Správny súd uvádza, že žalovaný zároveň dostatočne nepopísal jednotlivé úkony, ktoré je na zrealizovanie administratívneho vyhostenia potrebné vykonať, uviedol, že počas tejto doby vykoná všetky úkony potrebné na výkon administratívneho vyhostenia.

39. Žalovaný síce skonštatoval, že predmetné predloženie zaistenia žalobcu je plne v súlade s článkom 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, k otázke rešpektovania súkromného a rodinného života v zmysle v článku 8 ods. 1 Dohovoru sa však nevyjadril.

40. Správny súd sa tak v preskúmvanej veci stotožnil s námietkami žalobcu o zmätočnosti napadnutého rozhodnutia, ktoré nemožno odôvodňovať len citáciou ustanovení zákona, argumentáciou vzťahujúcou sa na dôvody vyhostenia a ktorá vyvoláva vadu jeho nepreskúmateľnosti, nakoľko takúto argumentáciu nemožno považovať za dostačujúcu a nahrádzajúcu odôvodnenie rozhodnutia podľa požiadaviek kladených ust. § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Vydaním takéhoto rozhodnutia sa žalobcovi odňala možnosť riadnej ochrany jeho práv, na základe čoho súd podľa ust. § 230 ods. 1 písm. a) Správneho súdneho poriadku, napadnuté rozhodnutie zrušil a nariadil bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

41. O trovách konania správny súd rozhodol v zmysle ust. § 167 SSP a žalobcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko žalobca žiadal účastníkom konania trovy nepriznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať kasačnú sťažnosť v lehote sedem dní od doručenia rozhodnutia krajského súdu oprávnenému subjektu, a to na krajskom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 443 ods. 2 písm. b) SSP a § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

Rozsudok krajského súdu o správnej žalobe vo veciach zaistenia nadobúda právoplatnosť uplynutím lehoty siedmich dní od doručenia rozsudku alebo podaním kasačnej sťažnosti v tej istej lehote proti tomuto rozsudku (§ 145 ods. 3 SSP).

Kasačná sťažnosť má odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu krajského súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach zaistenia a administratívneho vyhostenia (§ 446 ods. 2 písm. d) SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (písm. a); ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) (písm. b); je žalovaným Centrum právnej pomoci (písm. c).